

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๘๐๓/๓๕๖

สวค. 5/162
วันที่ ๑๖ มิ.ย. ๕๖
เวลา 15.3๐ น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับ 369
๒๐ มิ.ย. ๕๖ เวลา 9.1๐

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๑๙ เมษายน ๒๕๕๔

เรื่อง การก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำที่เป็นเขตแดนระหว่างไทย - พม่า

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ข้อมูลภูมิหลังและข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือโต้ตอบระหว่างไทยกับพม่าเกี่ยวกับการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง

๒. ร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการเทคนิคร่วมไทย - พม่า เพื่อพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับแม่น้ำที่เป็นเขตแดนระหว่างไทย - พม่า

๓. สำเนาหนังสือสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ฉบับต่าง ๆ เกี่ยวกับการจัดตั้งคณะกรรมการเทคนิคร่วมไทย - พม่า เพื่อพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับแม่น้ำที่เป็นเขตแดนระหว่างไทย - พม่า การชักท้วงและการชี้แจงเกี่ยวกับการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งของฝ่ายไทยและฝ่ายพม่า

๔. สำเนาหนังสือกรมโยธาธิการและผังเมือง ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๗๑๗/๑๗๐๔ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๔

๕. สำเนาหนังสือศาลากลางจังหวัดระนอง ที่ รน ๐๐๒๐/๒๐๕๐ ลงวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๕๔

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเรื่องการขออนุมัติให้กรมโยธาธิการและผังเมือง และส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งของฝ่ายไทยต่อไปได้ และให้ความเห็นชอบแนวทางการชี้แจงให้ฝ่ายพม่าทราบก่อนที่ฝ่ายไทยจะดำเนินการ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ พม่าปิดด่านเมียวดี - แม่สอด เมื่อวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยอ้างสาเหตุว่า ฝ่ายไทยก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำเมย ซึ่งการปิดด่านดังกล่าวส่งผลให้ไทยสูญเสียมูลค่าการค้าชายแดนวันละ ๘๘ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม เป็นที่ยอมรับว่า พม่าปิดด่านเมียวดี - แม่สอด เพื่อจัดการปัญหาความมั่นคงตามแนวชายแดน และจัดระเบียบภายในของตนเอง

/๑.๒ คณะกรรมการ...

๑.๒ คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย – พม่า (Joint Boundary Committee – JBC) ได้ประชุมกันอย่างไม่เป็นทางการ เมื่อวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ เมืองเมียวดี ประเทศสหภาพพม่า ซึ่งฝ่ายไทยและฝ่ายพม่าได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการเทคนิคร่วมไทย – พม่า (Thailand – Myanmar Joint Technical Committee on River Boundary between Thailand and Myanmar – JTC) เพื่อพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับแม่น้ำที่เป็นเขตแดนระหว่างไทย – พม่า ตลอดแนว และกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาที่สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศและสามารถเป็นที่ยอมรับได้ของทั้งสองฝ่าย โดยมุ่งจะหารือประเด็นเกี่ยวกับแม่น้ำเมยเป็นอันดับแรก โดยตกลงกันว่า จะจัดให้มีการประชุมกันภายใน ๒-๓ สัปดาห์ หลังจากการประชุมอย่างไม่เป็นทางการดังกล่าว (ข้อมูลภูมิหลังและข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือโต้ตอบระหว่างไทยกับพม่าปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑) โดยกระทรวงการต่างประเทศได้รายงานผลการประชุมดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้มีมติรับทราบเมื่อวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ กระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบร่างคำสั่งแต่งตั้ง JTC (ฝ่ายไทย) ซึ่งหากฝ่ายพม่าพิจารณาแล้ว ไม่มีข้อสังเกตเพิ่มเติม ก็จะเสนอให้ประธาน JBC (ฝ่ายไทย) ลงนามในร่างคำสั่งแต่งตั้งต่อไป (ร่างคำสั่งแต่งตั้งปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๑.๔ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้งได้มีหนังสือถึงอธิบดีกรมการกงสุลและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศพม่า เพื่อแจ้งองค์ประกอบของ JTC (ฝ่ายไทย) ให้ฝ่ายพม่าทราบและพิจารณา รวมทั้ง ขอให้ฝ่ายพม่าเสนอองค์ประกอบของฝ่ายตนให้ฝ่ายไทยในโอกาสแรก อย่างไรก็ตาม ฝ่ายพม่ายังมิได้แจ้งข้อคิดเห็น และเสนอองค์ประกอบของ JTC (ฝ่ายพม่า) ให้ฝ่ายไทยทราบ นอกจากนี้ ฝ่ายพม่ากำลังก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งเพิ่มเติมในแม่น้ำเมย ผังตรงข้ามอำเภอแม่สลด จังหวัดตาก และกำลังเตรียมการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรี ผังตรงข้ามอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อตลิ่งฝั่งไทย

๑.๕ ต่อมา ฝ่ายไทยมีหนังสืออีก ๕ ฉบับ เปร่งรัดให้ฝ่ายพม่าให้ความเห็นต่อองค์ประกอบ JTC (ฝ่ายไทย) และเสนอองค์ประกอบ JTC (ฝ่ายพม่า) เพื่อจะได้จัดการประชุมและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างบริเวณแม่น้ำที่เป็นเขตแดนร่วมกัน โดยเร็ว (ฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓, ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓, ลงวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๓, ลงวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔) ทั้งนี้ ในหนังสือฉบับลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓, ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๓ และลงวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๔ ฝ่ายไทยได้ขอให้ฝ่ายพม่าระงับการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำเมยของฝ่ายตนด้วยเช่นกัน โดยในฉบับล่าสุด ฝ่ายไทยได้ขอให้ฝ่ายพม่าระงับการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรีด้วย สำเนาหนังสือสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้ง ฉบับต่าง ๆ ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยที่ฝ่ายไทยได้ยุติการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งในพื้นที่จังหวัดตาก และจังหวัดระนองมาตั้งแต่เกิดเหตุการณ์พม่าปิดด่านเมียวดี - แม่สอ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดยมุ่งหวังว่า ทั้งไทยและพม่าจะสามารถจัดตั้ง JTC ขึ้น เพื่อพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับแม่น้ำที่เป็นเขตแดนและกระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือเร่งรัดฝ่ายพม่าหลายครั้ง แต่ฝ่ายพม่าก็ยังไม่ได้แต่งตั้ง JTC (ฝ่ายพม่า) ตามที่ตกลงกันไว้ ดังนั้น กระทรวงการต่างประเทศจึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้กรมโยธาธิการและผังเมืองและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งของไทยต่อไปได้ เพื่อป้องกันความเสียหายพังทลายเพิ่มเติมของพื้นที่ตลิ่งของฝั่งไทย บริเวณแม่น้ำเมยและแม่น้ำกระบุรี

๓. ข้อเท็จจริง

๓.๑ พม่าก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำเมย

๓.๑.๑ กระทรวงการต่างประเทศได้รับการประสานเป็นการภายในจากกรมกิจการชายแดนทหารว่า ตั้งแต่วันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๕๓ ฝ่ายพม่าได้ดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งเพิ่มเติมบริเวณแม่น้ำเมย ด้านตรงข้ามกับท่าข้ามที่ ๑๐ บ้านท่าอาจ อำเภอแม่สอ จังหวัดตาก (บริเวณที่ฝ่ายไทยก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง) โดยได้ถมหินลงไปแม่น้ำเมยและรुक้าเข้ามาในแม่น้ำเมยอย่างชัดเจน

๓.๑.๒ กรมโยธาธิการและผังเมืองมีหนังสือแจ้งกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศว่า เนื่องจากกรมโยธาธิการและผังเมืองได้สั่งให้ผู้รับจ้างหยุดงานก่อสร้างไว้ก่อน ทำให้พื้นที่ตลิ่งบริเวณดังกล่าวไม่ได้รับการป้องกัน และเกิดความเสียหายพังทลายเพิ่มมากขึ้น อันมีผลต่อตลิ่งของแม่น้ำเมยซึ่งเป็นเส้นเขตแดน ทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียดินแดนไปตลอดเวลา จึงขอให้กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศเร่งรัดการแต่งตั้ง JTC (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๔)

๓.๒ พม่าก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรี/ปากจั่น

๓.๒.๑ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๕๓ คณะผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศและส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำโดยเอกอัครราชทูตสุรพงษ์ ชัยนาม ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการฯ ผู้แทนรัฐมนตรีว่าการฯ ได้เดินทางไปตรวจพื้นที่บริเวณการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรี จังหวัดระนอง พบว่า ฝ่ายไทยระงับการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งของไทยบริเวณแม่น้ำกระบุรีทั้งหมด เพื่อรอให้ฝ่ายไทยหารือกับฝ่ายพม่าให้ชัดเจนเสียก่อน แม้ว่าจะเห็นได้ชัดเจนจากสภาพภูมิประเทศว่า ตลิ่งฝั่งไทยถูกกัดเซาะอย่างรุนแรง ในขณะที่ ตลิ่งฝั่งพม่างอก นอกจากนี้ เมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๔ สำนักงาน

โยธาธิการและผังเมืองจังหวัดระนองได้ประสานให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ฝ่ายพม่ากำลังก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรี ผังตรงข้ามกับหมู่ ๔ ตำบลมะมู จังหวัดระนอง โดยนำหินมาวางเรียงและใช้ไม้ไผ่ปักลงไปใต้มัน้ำตามแนวตลิ่ง

๓.๒.๒ จังหวัดระนองได้มีหนังสือแจ้งกระทรวงการต่างประเทศเกี่ยวกับความคืบหน้าในการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรีของฝ่ายพม่า รวมทั้ง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศเร่งหาแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรีฝั่งไทยต่อไปได้โดยเร่งด่วน เนื่องจากในช่วงฤดูฝน ตลิ่งบริเวณแม่น้ำกระบุรีฝั่งไทยจะถูกกัดเซาะเสียหายมากขึ้น และการก่อสร้างก็จะลำบากมากขึ้นด้วย (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๕)

๓.๓ การจัดตั้ง JTC

จากการหารือระหว่างเอกอัครราชทูต ณ กรุงย่างกุ้งกับรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศพม่า เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศพม่าแจ้งว่า น่าจะสามารถจัดตั้ง JTC (ฝ่ายพม่า) ได้ในช่วงต้นปี ๒๕๕๔ และในระหว่างการเยือนพม่าอย่างเป็นทางการของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ เพื่อหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพม่า ที่เมืองท่าชีเหล็ก เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๕๓ อธิบดีกรมสนธิสัญญาและกฎหมายได้หยิบยกประเด็นเรื่องการจัดตั้ง JTC ขึ้นหารือกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพม่าด้วย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพม่ากล่าวว่า ฝ่ายพม่ากำลังประสานงานกับหน่วยงานภายในของพม่าและจะจัดส่งรายชื่อให้ฝ่ายไทยในโอกาสแรก

๔. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๔.๑ อนุมัติให้กรมโยธาธิการและผังเมือง รวมทั้งส่วนราชการอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จังหวัดตาก และจังหวัดระนอง สามารถดำเนินการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่งของไทยต่อไปได้ ทั้งเขื่อนที่ได้ก่อสร้างไว้แล้วบางส่วนและเขื่อนที่ได้รับจัดสรรงบประมาณแล้ว แต่ยังไม่ได้สร้าง เพื่อป้องกันการกัดเซาะบริเวณตลิ่งฝั่งไทย

๔.๒ เห็นชอบแนวทางการชี้แจงให้ฝ่ายพม่าทราบก่อนที่ฝ่ายไทยจะดำเนินการตามข้อ ๔.๑ ว่า โดยที่ฝ่ายไทยยังคงรอผลการพิจารณาของฝ่ายพม่าเกี่ยวกับการจัดตั้ง JTC และฝ่ายพม่ายังก่อสร้างสิ่งกีดขวางตลิ่งรูล้ำลงไปในแม่น้ำที่เป็นเขตแดน ฝ่ายไทยมีความจำเป็นที่จะต้องใช้สิทธิอันชอบธรรมในการรักษาดินแดนและรักษาตลิ่งของ

ฝั่งไทยเช่นกัน เพื่อป้องกันการกัดเซาะบริเวณตลิ่งฝั่งไทย โดยการก่อสร้างเขื่อนป้องกันตลิ่ง
ของฝ่ายไทย จะกระทำโดยไม่รุกล้ำลงไปในพื้นที่เป็นเขตแดน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายกษิต ภิรมย์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมสนธิสัญญาและกฎหมาย

กองเขตแดน

ฝ่ายพม่า

โทร. ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๑๐๔๖

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๓๕